

Årsredovisning

Värmlands läns Kalkningsförbund

2016-01-01 – 2016-12-31

Vy över kalkbåtar från luften. Detta är Nordsjön, NO om Ekshärad på östra sidan om Klarälven. Ett tillfälle där både båt och helikopter kalkade med 6 km mellan varandra.

Förvaltningsberättelse för Värmlands läns Kalkningsförbund för januari – december 2016

Bakgrund

Kalkning är ett av verktygen för att uppnå det nationella miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag”. Den ska därmed ge förutsättningar för biologisk mångfald och uthålligt nyttjande av sjöar och vattendrag.

Naturvårdsverket har redovisat en nationell plan för kalkning för perioden 2011 – 2015. I den gjorde Naturvårdsverket bedömningen att det försurande nedfallet över Sverige har minskat, vilket lett till en återhämtning i många tidigare försurade vatten. Kalkningsinsatserna har därmed kunnat minskas med ca 40 % jämfört med början på 2000-talet.

Någon ny nationell plan för kalkning har inte tagits fram av Havs och Vattenmyndigheten. Den information som föreligger är att det heller inte kommer att ske framöver. Man fortsätter att följa den som finns med smärre uppdateringar.

Havs- och vattenmyndigheten har sedan 1 juli 2011 det centrala ansvaret för kalkningsverksamheten.

Som grund för Kalkningsförbundets arbete finns den åtgärdsplan som Länsstyrelsen Värmland fastställt, och som är underlag för den årligen utarbetade kalkningsplanen.

Kalkningen följs upp med vattenprovtagning under högflöden vår och höst, då förhållandena normalt är som sämst, samt bottenfaunaundersökningar, elprovfisken och kiselalgsundersökningar med längre intervall.

Direktionen och presidiet

Direktionen har haft 3 sammanträden, 1 april, 8 september samt 24 november 2016. Presidiet har haft 4 sammanträden, 18 mars, 27 maj, 25 augusti samt 15 november 2017.

Upphandling, avtal mm

Under perioden mellan 2016-01-01 t.o.m. 2016-12-31 har ingen upphandling genomförts.

Spridningsavtal: Avtalet mellan Värmlands Läns Kalkningsförbund och SMA Mineral Logistik & Entreprenad AB började gälla fr.o.m. 2016-07-01. Avtalet justerades med 3,67 % som framräknats av indextalen okt-15 och okt-16 med att börja gälla fr.o.m. 1 januari 2017.

Tillsynsuppdraget: Från början var det meningen att avtalet med Samhall skulle upphöra 2016-06-30. Det var så budgeterat för 2016. Men efter diskussioner med Länsstyrelsen Värmland kom vi fram till att det inte var någon bra lösning. Orsaken är att med de åtgärder som nu är genomförda så är det framöver mest småreparationer som behöver göras. Den kompetensen har den person som via Samhall har uppdraget. Både på el och vanlig reparation. Samt att han har en mångårig kompetens kring doserarna. Både Kalkningsförbundet och Länsstyrelsen ansåg att den kompetensen är för värdefull för att göra sig av med. Det löpande avtalet som finns med Samhall förlängdes formellt med 5 år fr.o.m. 1 januari 2017.

Löneavtal för förvaltningschefen: Vid presidietmötet 2016-05-27 så fastställdes en modell för lönejustering. Den går ut på att Kalkningsförbundet följer den snittjustering som följer av 'Genomsnittlig månadslön för månadsavlönad i kommunal sektor'. Justeringen sker årligen med justeringsmånad mars. Ett tak är satt till max 3 %.

Kalkningsverksamheten

Tilldelningen av statsbidrag blev för år 2016, **20 593 tkr**. 85 % av den summan har erhållits. Den ekonomiska sammanställningen visade på att VLK skall erhålla sammanlagt 3 088 964 kr för att uppnå de 15 % som kvarstår. Eventuellt överskott skall användas till att nolla underskottet från 2016 samt för projekt att förnya elskåpen i doserarna.

Kalkningsförbundet erhöll även ett extra statsbidrag på **1 465 tkr**. Den var uppdelad i 3 delar.

Flytt av doserare: Avsatt **900 tkr**

Säkerhetsarbeten: **120 tkr**

Täckande av förutbetalade kostnader för reparationer 2015: **445 tkr**

Under våren så har arbetet från Länsstyrelsen och VLK, s sida legat på att få till en spridningsplanering som harmonierar med de förutsättningarna att priset höjts med ca 25 % från 2015.

Detta då full kompensation inte utgått från HaV. När nu året är till ändå så kan vi konstatera att det gått bra med lite hjälp av ett extremt torrt år. Arbetet fortsätter med att förfina kalkningsinsatserna. Men det måste framhållas att neddragningar p.g.a. ekonomin inte alltid innebär billigare spridning/ton på lång sikt. Kalkningen är ingen framtidsbransch som det står entreprenörer i kö för att börja med. Vi har att hantera kanske 2 huvudaktörer, tillika de som har tillgång till kalk, som har kapacitet att sprida kalk. Vill lyfta fram att kalkningsverksamheten på nationell nivå måste börja fundera över när en eventuell brytpunkt kommer, där volymerna efter neddragningar blir på den nivån att möjligheten att behålla kompetent personal försvåras. Då framför allt för underentreprenörerna till de huvudentreprenörer som finns. En fråga som vi på Kalkningsförbundet upplever inte diskuteras från myndighetshåll.

Ett scenario kan faktiskt bli att avsaknaden av kompetent personal blir det som till slut avslutar kalkningsverksamheten. Här måste det till en framförhållning som även tar hänsyn till rådande brist på konkurrens som inte har med monopol att göra utan om att verksamheten är ytterst begränsad i sin volym.

Doserarna

I början av året genomfördes de sista planerade säkerhetsarbetena på doserarna. Likaså så revs en doserare som stod vid Berttjärnsbäcken. Detta då den inte fungerade rent mekaniskt, men också för att den inte var optimalt placerad. En renovering skulle bli allt för kostsam vilket medförde att en flytt heller inte var aktuell.

Tre doserare har lagts vilande tills en eventuell flytt av dem kan bli aktuell. Dessa är doserarna vid

1: Väjen

2: Blacktjärn

3: Hånnikobäcken

Av dess valdes till slut den vid Blacktjärn för flytt till Havån. Arbetet påbörjades med ansökan om bygglov hos Torsby kommun samt om tillstånd till vattenverksamhet hos länsstyrelsen. Arbetet med flytten skall vara avslutad senast 31 maj 2017.

I övrigt så fungerar doserarna som de ska och det nya övervakningssystemet har verkligen underlättat tillsynen och styrningen av dessa.

Till detta kan också tilläggas att vattenprovtagningen som är kopplad till doserarna har förändrats till att tas 6 ggr/år före doserarna samt 12 ggr/år i de målpunkter som är kopplade till doserarna.

Tillsammans med övervakningssystemet kan vi nu bättre anpassa doseringen efter det flöde och det behov som finns. Under 2016 spreds förhållandevis lite kalk. Totalt köptes det in kalkvolym om 789 ton. I ingående lager finns i doserarna totalt ca 850 ton. Att vi nu redovisar ingående lager gör att vi framöver kan få en uppfattning om hur mycket kalk som sprids. Inte bara hur mycket som köps in.

Spridning med båt och helikopter

Även i år startade spridningen med **båt** tidigare än 1 juli. Inriktningen var ett antal sjöar med över 100 ton i givan samt där man vet att omsättningstiden är lång. **Hkp**-kalkningen startade ungefär som förra året, i mitten av juli.

Arbetet med informationsbiten har fortsatt med att lägga ut vart kalkningen sker minst dagen innan. Detta sker via Facebook samt hemsidan. Likaså skickas det mail till kommunerna samt till turistbyråer. Precis som förra året valde vi med detta sätt att inte annonsera i tidningarna. Detta medför en besparing på ca 12 000 kr. Med nu ca 190 följare på vår Facebook-sida, samt att även kommunerna delvis lägger ut info på deras hemsidor, är vår övertygelse att en bra information till allmänheten ändå uppnås.

Under 2016 spreds följande volymer:

Båt: 8 389 ton

HKP: 9 434 ton

När det gäller **HKP-spridningen** så kan två händelser.

1. I slutet av juli fick förvaltningschefen ett telesamtal där det framkom att en sjö norr om Likenäs, Norra Liksjön, var i princip tömd på vatten. Orsaken var att den damm som finns i utloppet hade öppnats. Efter en del undersökningar framkom det att det var Fortum som gjort detta utifrån, enligt dem, ett beslut från Länsstyrelsen. Om detta finns det delade meningar som Kalkningsförbundet nu följer. Efter överläggningar med Länsstyrelsens kalkhandläggare och även fältbesök så beslutades att den planerade kalkningen på intilliggande våtmarker skulle genomföras. Dock skall en översyn till säsongen 2017 genomföras över hur en fortsatt öppen damm och därmed lågt vattenstånd påverkar motiv samt lämplighet att kalka myrmarkerna.
2. Någon form av rekord slogs av HKP-gänget under en vecka i slutet av juli. Då spred man ca **2 300 ton** på en 7-dagarsperiod. Orsaken var att deras system med 1 helikopter och 2 s.k. konvertera inte hade några stillestånd. Milt sagt imponerande.

För **båttreprenören** har det varit en uppstart där de, som tidigare skrivits, startat spridningen något tidigare än 1 juli. Det har skett i samförstånd med även Eda/Årjäng, Länsstyrelsen Dalarna samt Länsstyrelsen i Värmland.

Vattenprovtagning

Våren har varit en provningens tid vad gäller vattenprovtagning vid höga flöden. Detta då vi inte hade någon direkt vårflod. Det enda tillfället med riktigt högt flöde var i slutet av maj/början av juni. Under sommaren har heller inga höga flöden setts. Likaså var augusti väldigt torrt. Det fanns ett tillfälle i början/mitten av augusti. Det som då skulle ha medfört att man tog proverna var att försöka pricka ett uppåtgående flöde efter en lång torrperiod. Efter överläggningar med Länsstyrelsen så kom vi fram till att de flödena inte skulle räcka till samt att de mycket snabbt skulle gå över och därmed inte hinna få ett bra provresultat. Vi valde att avvakta för att lägga krutet på höstens provtagningar. De prov som tagits, doserarprover samt intensivprover har visat på höga pH-värden. En följd av, egentligen två faktorer. Den ena är att vi kalkat med båt och helikopter i närliggande områden till de vattendrag som också har doserare. Sedan också att de låga vattennivåerna leder till förhöjda pH-värden i sig själv.

Den extremt torra perioden fortsatte in ända till november innan prover i vattendrag och sjöar kunde tas.

Arbetet skall fortsätta med att se över hur vi kan få en bättre yttäckning.

Uppföljning av målsättningar för verksamheten 2016

1. Under 2016 skall samtliga doserare ha fått den säkerhetsuppdatering som varit planerad översyn. För kvarvarande åtgärder skall en ansökan skickas till Länsstyrelsen.
Genomförd
2. Under 2016 skall VLK i samarbete med Länsstyrelsen Värmland fastställt om eventuella flyttar av doserare kan bli aktuella i framtiden.
Genomförd. 1:a flytten påbörjas 2017
3. Under 2016 skall den ekonomiska redovisningen följas upp med tertialbokslut. En träff med Länsstyrelsen skall genomföras för att fastställa hur de löpande utgifterna skall kompenseras.
Genomförd övergång till tertialbokslut. Fortsatta diskussioner angående schablonen för administrationen
4. För HKP och båtspridningen gäller att redovisning av dessa tonnage skall ske senast 2 veckor efter avslutad spridning. (Troligtvis i mitten av november)
Målet inte uppnått då redovisningen slutgiltigt var färdig i december 2016.
5. Underskottet för 2015 skall balanseras genom en plan för balans enligt förvaltningslagens regler om 3 år. Det innebär att alla åtgärder skall vara finansierade med ett skriftligt beslut från Länsstyrelsen.
Genomfört och ekonomin är nu i balans
6. En översyn bör inledas för att se om Kalkningsförbundet är rätt organisationsform för den framtida kalkningsadministrationen för kommunerna. Detta då signaler kommer om att ytterligare neddragningar kan komma att ske om inte prisförändringar (höjningar) kompenseras.
Översynen ej slutförd. Diskussioner pågår där olika funderingar finns att bearbeta

Sammanfattning

Kalkspridning med **Hkp och båt** fungerade, trots båtspridningens mindre problem, väl.

Vattenprovtagningen har inte riktigt kunnat ta de nödvändiga proven för att säkerställa bra analysunderlag för kommande planeringar av kalkningarna. Orsaken är låga vattenflöden.

Doserarna har körts i den omfattningen som har behövts utifrån det kalkbehov som varit. Endast 789 ton köptes in. Det beror på synnerligen låga vattenflöden som förevarit under säsongen 2016.

I slutet av juni meddelades från Länsstyrelsen Värmland att en av kalkhandläggarna skulle sluta fr.o.m. 1:a augusti. Rekryteringen startade ganska omgående och den 26 november började den nya handläggaren sin tjänst. Till detta skall också läggas att enheten där kalkningsverksamheten ingår också fick en ny chef i augusti.

Bilagor:

Till denna årsberättelse finns en bilaga som visar målsättningar med verksamheten för 2017.

Finansiell analys

Årsboks slutet baseras på redovisningen per 2016-12-31

Periodens resultat

Periodens resultat uppgår till 1 486 tkr. Intäkterna uppgår till 23 763 tkr och utgörs av bidrag och medlemsavgifter. Kostnaderna är i år 22 275 tkr där merparten, 20 455 tkr utgörs av direkta kostnader för kalkningen. Förbundet gör i år en vinst på 1 486 tkr vilket beror på att bidrag erhållits i år som täcker fjolårets underskott i kalkningsverksamheten samt att låga flöden i vattensystemet inneburit att mindre kalk spridits.

Finansiering och Investeringar

Behållningen av likvida medel uppgår per 2016-12-31 till 931 tkr. Förbundet har även en beviljad checkräkningskredit.

Resultat för 2016

Resultatet för året är 1 486 tkr vilket innebär att förbundet kommer att uppfylla balanskravet för året. Resultatet gör även att förbundet täcker tidigare års förluster. Det innebär att förbundet uppfyller Kommunallagens krav på en ekonomi i balans.

Balanskrav

Årets resultat	1 486 tkr
Reglering av tidigare års underskott	-864 tkr
Årets balanskravresultat	622 tkr

Enligt en uppgörelse med Länsstyrelsen får förbundet behålla årets överskott vilket öronmärks för att utföra underhållsarbete på doserarna under kommande år.

Ekonomisk sammanställning

Nedan redovisas förbundets resultat- och balansräkning med efterföljande tilläggsupplysningar. Samtliga belopp anges i tkr.

		(tkr)	
Resultaträkning	Tilläggs- upplysning	2016	2015
Verksamhetens intäkter	1)	23 763	21 871
Verksamhetens kostnader	2)	-22 275	-22 722
Verksamhetens nettokostnader		1 488	-851
Finansiella intäkter		0	1
Finansiella kostnader		-2	0
Årets resultat		1 486	-850
Balansräkning		2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Driftövervakningssystem Doserare, Doserare Tobyälven	3)	0	0
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	4)	3 238	2 048
Kassa och bank		931	214
Summa tillgångar		4 169	2 262
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	5)	2 732	1 246
Därav periodens resultat		1 486	-850
Skulder			
Kortfristiga skulder	6)	1 437	1 016
Checkräkningskredit (bev kredit 1500 tkr)			
Summa eget kapital och skulder		4 169	2 262
Ställda säkerheter		Inga	Inga
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

	(tkr)	
Finansieringsanalys	2016	2015
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	1 486	-851
Erhållen ränta	0	1
Erlagd ränta	-2	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	1 484	-850
Förändring av rörelsekapital		
Ökning/ <u>minskning</u> av fordringar	-1 189	1 370
Ökning/ <u>minskning</u> av kortfristiga skulder	422	-1 357
Kassaflöde från den löpande verksamheten	717	-837
Investeringsverksamheten		
Bruttoinvesteringar	7	423
Investeringsbidrag	-7	-423
Kassaflöde från investeringsverksamheten	0	0
Årets kassaflöde	717	-837
Likvida medel vid årets början	214	1 051
Likvida medel vid årets slut	931	214

Tilläggsupplysningar till resultat- och balansräkning

(tkr)

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med bestämmelserna i Kommunal redovisningslag.
Redovisningsprinciperna har ej förändrats i förhållande till föregående år.

		2016	2015
Not 1	Intäkter		
	Medlemsavgifter	1 778	1 731
	Statliga bidrag	21 985	20 140
	Övriga intäkter	<u>0</u>	<u>0</u>
		23 763	21 871
Not 2	Verksamhetens kostnader		
	Råvaror och förnödenheter	20 455	19 416
	Övriga externa kostnader	998	2 426
	Löner och skattepliktiga förmåner	418	437
	Arvoden	56	84
	Skattefria förmåner	10	10
	Sociala avgifter	150	157
	Avtalsförsäkringar	148	158
	Löneskatt pensionskostnader	40	32
	Övriga personalkostnader	<u>0</u>	<u>2</u>
		22 275	22 722
		2016-12-31	2015-12-31
Not 3	Anläggningstillgångar		
	Driftövervakningssystem	1 695	1 695
	Doserare Tobyälven	735	735
	Doserare Musån/Lövån	2 892	2 892
	Doserare Svartån/Svartälven	3 053	3 053
	Doserare Nordmarkälven	4	4
	Doserare Havån	16	9
	Doserare Halån	26	26
	Del av bidrag från Länsstyrelsen	<u>-8 421</u>	<u>-8 414</u>
		0	0
Not 4	Kortfristiga fordringar		
	Momsfordran	92	174
	Skattekonto	0	0
	Interimsfordringar	<u>3 146</u>	<u>1 874</u>
		3 238	2 048
Not 5	Eget kapital		
	Ingående eget kapital	1 246	2 096
	Periodens resultat	<u>1 486</u>	<u>-850</u>
		2 732	1 246
Not 6	Övriga skulder		
	Leverantörsskulder	188	386
	Momsskuld	0	0
	Personalskatt	18	21
	Skuld löneskatt	35	117
	Upplupna löner	0	14
	Semesterlöneskuld	2	17
	Sociala avgifter	19	26
	Upplupna pensionskostnader	19	19
	Interimskulder	<u>1 156</u>	<u>416</u>
		1 437	1 016